

<i>Ekološki laboratorij z mobilno enoto</i>	ELME-KEMIJSKI DEL	<i>Dok.:ELME-MKL-POROČILA</i>
<i>Datum:</i> 15. 7. 2022	Mnenje ELME ob onesnaženju zraka v okolici Čistilne naprave v Logatcu	<i>Stran:</i> 1 od 2

Ekološki laboratorij z mobilno enoto (ELME), ki ima sedež a institutu Jožef Stefan v Ljubljani posreduje ob nesrečah z nevarnimi snovmi in onesnaženjih okolja po Sloveniji. Na ta način je bil tudi dvakrat v preteklih 10 letih »vpleten« v onesnaženje Logaščice pod iztokom iz ČN Logatec. V obeh primerih je prišlo do onesnaženja reke zaradi preobremenjenosti čistilne naprave oz. nezmožnosti očiščenja odpadne vode iz industrijske cone v Logatcu in hkratnega večjega dotoka meteornih vod na napravo. Posledično je bilo v iztoku iz ČN prevelika količina nepredelane odpadne vode in fekalij zaradi iztoka odpadne vode, kar je povzročilo onesnaženje zraka in vode pod izpustom vod iz ČN v Logaščico na področju ponora Jačka. Ob intervenciji ELME dne 13. 5. 2013 smo v poročilu ELME med drugim napisali: »Zaradi nepravilnega delovanja čistilne naprave in njene lokacije ČN ob naseljenem območju smrad škodljivo vpliva na zdravje in kvaliteto bivanja prebivalcev. Komunalna čistilna naprava Logatec ne opravlja svoje vloge čiščenja komunalnih vod, ampak onesnažuje okolje zaradi izpustov onesnažene vode v potok Logaščico in posredno onesnažuje zrak v okolici ČN in nadalje podzemno okolje potem, ko potok ponikne v ponoru Jačka. Zastojna onesnažena voda, ki se nabira pred požiralnikom v ponoru Jačka povzroča še dodatno onesnaženja zraka v naselju ob Jački ulici. To onesnaženje je še posebej izrazito ob večjih padavinah in nalivih, ko večje količine meteorne vode preplavijo bazene v čistilni napravi. Pri tem izperejo iz usedalnih bazenov tudi aktivno blato, kar povzroči hudo onesnaženje vodotoka Logaščica in zraka v okolici ČN«. Upam, da so tovrstna onesnaženja stvar preteklosti in je nova čistilna naprava bolje delujoča.

Iz medijev sem razbral, da ste ČN Logatec v zadnjem obdobju posodobili, povečali kapaciteto čiščenja in v lanskem letu nadgradili s sušilnico komunalnega blata. Posodobitev ČN je bila vsekakor nujna glede na povečano populacijo prebivalstva in obrtno-industrijske kapacitete. Ostaja pa problem umestitve ČN Logatec v prostor na obstoječi lokaciji, ki je preblizu šolskih, stanovanjskih in športnih objektov.

Z nadgraditvijo ČN z napravo za sušenje komunalnega blata ste želeli zmanjšati količino odpadnega blata. Pokazalo se je, da je sušilnica blata moteč objekt, ki med obratovanjem povzroča hrup, smrad, emisije dimnih plinov, ki moti okoliške prebivalce predvsem v obliki onesnaženja zraka.

Plini in hlapni, ki nastajajo pri sušenju komunalnega blata so po kemijski sestavi predvsem žveplove in dušikove alifatske in deloma tudi aromatske spojine, ki jih je težko odfiltrirati, adsorbirati ali drugače odstraniti iz dimnih plinov. Biološki material, ki ga pregrevate pri dehidraciji blata sprošča hlapne sulfide, merkaptane, tiofene, alifatske in aromatske amine, amonijak ipd. spojine, ki kumulativno tvorijo neprijetne vonjave, katere človekov nos zaznava že v zelo nizkih koncentracijah. Večina plinov in hlapnih spojin, ki povzročajo smrad ni zajeta v Uredbi o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov. Tovrstna specifična onesnažila v nizkih koncentracijah niso toksična. Z instrumenti za analizo zraka jih težko detektiramo in identificiramo. Meritve kakovosti zraka in sestave emisijskih plinov izvajajo pooblašene institucije, npr. NLZOH v Mariboru.

Emisijske produkte je potrebno pred izpustom v okolje očistiti z ustreznim filtrnim sistemom, adsorbenti ali pralniki dimnih plinov. Vaša sušilnica odpadnega blata na obstoječi lokaciji bo zahtevala ustrezno nadgradnjo v obliki vgradnje kakovostnega sistema za čiščenje emitiranih plinov. Tehničnih rešitev za čiščenje dimnih plinov ne poznam, svetujem pa vam, da se povežete s proizvajalci te opreme. Koristni so tudi nasveti in izkušnje iz drugih čistilnih naprav po Sloveniji (npr. Centralna čistilna naprava Ljubljana, kjer uporabljajo bio filtre).

Zato, da preprečimo negativne vplive sušilnice blata na okolje, je smotrno postaviti tovrstne objekte na primernih lokacijah, vsaj 800 m oddaljenih od naselij (uredba določa 500m). To pa so kmetijska ali gozdna nenaseljena območja ali obrtno industrijske cone. V primeru Logatca bi bila primerna bližnja lokacija na obrobju obrtne cone Logatec ali kmetijsko gozdno področje Sekirice.

Vsekakor podpiram tudi dolgoročno rešitev predstavitve celotne čistilne naprave izven stanovanjskega področja, da se lahko izognete konfliktom z okoličani. Lokacijo zanjo bo v vašem primeru sicer težko najti zaradi stanovanjske poseljenosti, kraškega sveta in zaščitenih območij. Izbira lokacije bo podvržena podrobni presoji vplivov na okolje. Upam, da ima občina Logatec za to dejavnost namenjeno kakšno lokacijo.

Pri iskanju rešitev na gornje dileme vam želim veliko uspeha.

Z odgovori vam nisem preveč v pomoč, ker kot vodja kemijskega laboratorija ELME pokrivam zaščito in reševanje v primeru nesreč z nevarnimi snovmi in onesnaženja okolja. S tehničnimi vprašanji delovanja čistilnih naprav in vplivom le teh na okolje pa se ELME ne ukvarja.

Lepo vas pozdravljam,

dr. Dušan Žigon
Institut Jožef Stefan
Jamova 39
1000 Ljubljana
Tel. 01 4773464
Dusan.zigon@ijs.si